

Landelijke brugfiguren verbinden welzijn met onderwijs

De verhoogde instroom van kwetsbare inwoners en mensen met een migratieachtergrond zet druk op hulp- en dienstverlening zoals die van het OCMW, en dan vooral in kleinere gemeenten op het platteland die weinig draagkracht hebben. Toch is het van belang dat ook daar iedereen toegang heeft tot hulp- en dienstverlening.

Brugfiguren bestaan al langer in een stedelijke context. In een landelijke omgeving is deze werking minder bekend. Nochtans verdwijnen vooral in landelijke gemeenten voorzieningen en openbaar vervoer, waardoor de hulp- en dienstverlening ook nog minder toegankelijk wordt. Armoede is er minder geconcentreerd en meer verdoken. Daarom stapten het OCMW van Wingene en de plaatselijke scholengroep Driespan tijdens het schooljaar 2012-2013 in een geleidelijk proces van afstemming en samenwerking. De scholen merkten een toenemend aantal maatschappelijk kwetsbare gezinnen, met een groeiende vraag naar hulp. 'Daarom beslisten we proactief en preventief te werken door met een maatschappelijk werker aanwezig te zijn op de schoolsite,' zegt OCMW-voorzitter van Wingene Tom Braet. De OCMW-visie veranderde van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd met een sterkere klemtoon op preventief en proactief werken. Het startschot werd in 2015 gegeven met een brugfigurenwerking in drie wijk scholen in Wingene, maar die kende al snel een uitbreiding naar alle zeven basisscholen van Wingene en deelgemeente Zvezele. De opstart gebeurde met steun van de provincie West-Vlaanderen. De uitbreiding naar alle scholen was mogelijk dankzij financiële ondersteuning vanuit Leader Midden-West-Vlaanderen voor twee jaar. Sindsdien voorziet de gemeente Wingene zelf in de nodige middelen om de brugfigurenwerking voort te zetten.

Neutrale vertrouwenspersonen

Een brugfiguur is een neutrale vertrouwenspersoon die de brug slaat tussen kwetsbare en kansarme gezinnen, de school en welzijns- en zorgorganisaties. De brugfiguur helpt de ouders door hun de richting van de gepaste hulp- en dienstverlening te wijzen, hen te ondersteunen in hun opvoedingstaak en met hen een oplossing te vinden voor andere problemen zoals slechte huisvesting, laag inkomen, werkloosheid, gezondheidsproblemen of leerproblemen. Volgens OCMW-voorzitter Tom Braet maken brugfiguren andere bruggen: 'Ze creëren binding met een grotere en onbekendere doelgroep. In

Tom Braet: 'Niet de financiële situatie is de hoofdzaak en aanleiding om bruggen te slaan, wel een pertinente vraag omtrent zorg, welzijn en begeleiding.'

de beginfase van de brugfigurenwerking waren 85% van de gezinnen niet bekend bij het OCMW. Niet de financiële situatie is de hoofdzaak en aanleiding om bruggen te slaan, wel een pertinente vraag omtrent zorg, welzijn en begeleiding. De afgelopen twee schooljaren kwamen meer dan 900 hulpvragen over de brug. Veel meer dan waar we in de doelstelling van het Leaderproject van uitgingen.' De brugfiguren werken aan het realiseren van sociale grondrechten, maar dragen ook bij tot verbetering van ontwikkelings-

De brugfiguren en hun contactpersonen in de partnerorganisaties zoals het consultatiebureau Kind en Preventie en de Landelijke Kinderopvang stellen fier hun boek voor.

kansen bij kinderen, doordat het gezin meer of anders omkaderd wordt. Zo heeft juf Olivia meer zicht gekregen op de armoede en op de problemen van de gezinnen. 'We weten nu meer wat er leeft in dat gezin en kunnen dus ook meer begrip opbrengen voor de situatie van de leerling.'

Maatwerk

Een brugfiguur werkt met gezinnen, in een specifieke context met situaties die zich verwacht maar ook onverwacht aandienen. Er bestaat geen standaardprocedure voor het optreden van de brugfiguur, maatwerk is een van de essentiële elementen om tot een goede werking te komen. Daarnaast is vertrouwen het fundament om alle volgende hulpverleningsstappen op te bouwen. Vertrouwen wordt stilaan opgebouwd en het wordt sterker door positieve feedback en transparantie.

Elise Vertriest weet als brugfiguur dat vertrouwen opbouwen veel tijd vraagt: 'Als hulpverlener moet je dat respecteren. Sommigen vertellen hun volledige levensverhaal bij een eerste ontmoeting, bij anderen is het na maanden nog steeds met voorzichtige stapjes bouwen aan het vertrouwen. Vaak zitten daar eerdere negatieve ervaringen met hulpverlening achter.' Brugfiguren blijven gezinnen opvolgen van contact tot kennismaking, van de ene situatie naar de andere. Ze werken aanklappend, de gezinnen worden niet zomaar

losgelaten, dit is de langetermijnaanpak. Brugfiguur Larissa Lippens houdt zeker maandelijks contact: 'Gewoon om hen niet kwijt te spelen, om hun het signaal te geven dat ze blijven meertellen. Ook al zijn er in de beginfase

altijd vlot, zeer gemoedelijk. Ze belt zelf regelmatig of springt eens binnen na afspraak. Ik mag haar zelf ook altijd bellen. Voor mij is dat een grote geruststelling. Als alleenstaande ouder heb ik het niet gemakkelijk mensen te

Vertrouwen is het fundament om alle volgende hulpverleningsstappen op te bouwen. Het wordt stilaan opgebouwd en het wordt sterker door positieve feedback en transparantie.

geen successen, we sluiten het contact niet af. Blijven investeren is de boodschap.' Het is als brugfiguur zoeken naar een goed evenwicht tussen afstand houden en nabijheid toelaten. Te aanklappend zijn kan deuren sluiten. Te veel loslaten kan het verlies van een traject betekenen. Het is altijd een kwestie van evenwicht, van zoeken naar die delicate balans van vertrouwen. Voor Larissa Lippens is het een uitdaging om de verhalen los te kunnen laten: 'Heel soms stuur ik in het weekend wel eens uit bezorgdheid een berichtje. Problemen stoppen immers niet in het weekend.'

Dat weet Roos als mama van twee kinderen (vijf en tien jaar) maar al te goed. Ze leerde via de school de brugfiguur kennen. 'De eerste keer dat ze op huisbezoek kwam, was ik nerveus, maar alles verliep vlot. Ik kan me moeilijk openstellen voor iemand en denk snel dat ze een beetje raar naar mij kijken. Het contact met haar verloopt

vinden die willen luisteren naar mijn problemen. Zij is voor mij een vertrouwensfiguur.'

Intergemeentelijk Huis van het kind

Uit de brugfigurenwerking en contacten met organisaties als Kind en Gezin werd duidelijk dat er een informatie- en coördinatiepunt voor gezinnen met jonge kinderen nodig is. Wingene wil daarom in 2019 samen met Meulebeke, Pittem en Ruiselede een intergemeentelijk Huis van het Kind oprichten. De andere partners in deze samenwerking zijn Kind en Gezin, het consultatiebureau Kind en Preventie en Landelijke Kinderopvang vzw. Het gezamenlijke doel is preventieve gezinsondersteuning met aandacht voor gezondheid en welbevinden van kinderen, jongeren, ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken. Via de intergemeentelijke samenwerking vergroten de mogelijkheden binnen de vier gemeenten en kunnen gedeelde problemen en behoeften samen behandeld worden. Binnen het Huis van het Kind kunnen gezamenlijke acties opgezet worden of kunnen de partners van elkaars goede praktijken leren. Kinderen, jongeren en ouders kunnen met al hun vragen terecht in het Huis van het Kind. Ook de brugfigurenwerking wordt een belangrijke pijler van het Huis van het Kind. ■

ELISE VERTRIEST IS MAATSCHAPPELIJK WERKER EN BRUGFIGUUR IN WINGENE
Dienst Welzijn en Burger
Elise.Vertriest@wingene.be, T 051-61 07 19

Bron van inspiratie

De ervaringen van de brugfiguren in Wingene, Houthulst en Eeklo zijn gebundeld in een inspiratie- en praktijkboek als ondersteuning voor wie in lokale besturen, de welzijnssector of het onderwijs met een brugfigurenwerking wil starten. Het praktijk- en inspiratieboek is gratis te downloaden op www.samenlevingsopbouwvl.be. U kunt het ook bestellen bij Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, T 051-24 29 28. U betaalt dan alleen 10 euro verzendingskosten.

